



FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Föredraganden
Annelie Gustafson

DOM
2019-02-12
Meddelad i Falun

Sida 1 (6)

Mål nr
5661-18

KONKURRENSVERKET	
2019-02-12	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Rörmokarna i Falun AB, 556780-9347

Ombud: Advokat Axel Eskeby
Advokatfirman Sylwan och Fenger-Krog AB
Box 1043
791 10 Falun

MOTPART

Säterbostäder AB, 556515-8713

Ombud: Advokaterna Per-Ola Bergqvist och Fanny Herbe
Foyen Advokatfirma KB
Södergatan 22
211 34 Malmö

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Rörmokarna i Falun AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 241239

Postadress
Box 45
S-791 21 Falun

Besöksadress
Kullen 4

Telefon
023-383 00 00
E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se
www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

Telefax
023-383 00 80

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–12:00
13:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Säterbostäder AB genomför en upphandling som avser fasad- och balkongrenovering av flerbostadshus i kvarteret Druvan i Sätters kommun. Upphandlingen sker enligt reglerna för förenklat förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Tilldelningsbeslut fattades den 14 december 2018 varvid annan anbudsgivare än Rörmokarna i Falun AB antogs som vinnande leverantör.

Rörmokarna i Falun ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse skett på så sätt att bolagets anbud bedöms uppfylla villkoren i AFB.52. I andra hand yrkas att upphandlingen ska göras om. Rörmokarna i Falun anför i huvudsak följande. Det framgår inte av utvärderingsprotokollet på vilket sätt anbudet inte uppfyller villkoren, men såvitt får förstås avses en för dålig kreditvärdering enligt Upplysningscentralen (UC). I upphandlingen har uppställts krav på minst riskklass 3 från UC medan bolaget har tilldelats riskklass 2. I samband med avgivande av anbud inhämtades en kreditvärdering från Creditsafe som visar på god kreditvärdighet. Att ställa krav på att använda just UC som sätt att visa ekonomisk stabilitet framstår som oproportionerligt, diskriminerade och godtyckligt. Upphandlande myndighet har att acceptera likvärdiga kreditbedömningar från andra institut även om bedömningsmodellerna inte är identiska och att bedömningsavvikelser kan förekomma i det enskilda fallet. Creditsafe är ett välrenommerat kreditinstitut och väl så vanligt förekommande i offentliga upphandlingar som UC. Kontakter med Creditsafes Legal counsel ger vid handen att Creditsafe gör sina kreditbedömningar utifrån samma information som UC och gör riskbedömningar likvärdiga med UC. Av kontakt med Creditsafe framgår vidare att UC riskklass 3 motsvarar Creditsafe värde 40–59 och att värde 68 som tilldelats bolaget motsvarar UC riskklass 4. Creditsafe har upprättat ett PM undertecknat av bolagets VD som inges och åberopas. Där framgår de förhållanden som redogjorts för samt en beskrivning av de sakfel som lagts till grund för den praxis som Säterbostäder hänför sig till. Det finns inga skäl att ifrågasätta de förhållanden

som beskrivs där. Således kan konstateras att Creditsafe utgår från samma information och i vart fall i huvudsak samma källor som UC. Möjligen kan UC:s algoritim fäst avseende vid en historisk förlust hos bolaget. Denna förlust har dock reglerats via moderbolaget och bör inte beaktas i någon större omfattning. Av bifogad resultat- och balansrapport kan konstateras att bolaget har en sund ekonomi och går bra. Det följer av Kammarrätten i Göteborgs dom i mål 5797-11 att underlag som ingivits till rätten ska beaktas av förvaltningsrätten. Mot bakgrund av värderingen från Creditsafe, resultat- och balansrapporten samt beaktande av övrigt som anförts är det visat att bolaget uppfyller kraven på ekonomisk stabilitet. Bolagets anbud borde rätteligen ha antagits då det var det lägsta anbudet. Genom det har bolaget lidit eller riskerar att lida skada.

Säterbostäder bestrider Rörmokarna i Faluns yrkande om att upphandlingen ska rättas alternativt göras om och anför i huvudsak följande. Kravet avseende ekonomisk kapacitet framgår av AFB.52. Såsom kravet utformats framgår tydligt att anbudsgivaren ska inneha minst riskklass 3 hos UC eller motsvarande för att gå vidare till utvärdering. Till styrkande av detta skulle inges ett intyg från bank- eller kreditupplysningsföretag. Minst riskklass 3 enligt UC eller motsvarande innebär att ett krav på normal risk har ställts upp vilket är proportionerligt eftersom det har ett tydligt och adekvat samband med upphandlingsföremålet och inte onödigt begränsar konkurrensen. Vid genomgång av inkomna anbud har respektive anbudsgivares kreditvärdighet kontrollerats mot UC samt i de fall då anbudsgivaren inte erhållit minst riskklass 3, genom att göra en individuell bedömning av det underlag som respektive anbudsgivare har fogat till sina anbud. Reglerna i LOU och de upphandlingsrättsliga principerna har således följts. Rörmokarna i Falun erhåller riskklass 2 enligt UC. Till sitt anbud har bolaget bifogat intyg från Creditsafe där det framgår att bolaget erhållit 68 poäng, vilket enligt Creditsafe motsvarar god kreditvärdighet. Någon annan utredning inkom inte med anbudet. Av vägledande rättspraxis följer att intyg från Creditsafe inte anses motsvara intyg från UC. Den information som Rörmokarna i Falun

hänvisar till från Creditsafe har inte underbyggts på tillräckligt vis för att fungera som bevisning i målet. Vid genomgång av den rapport som beställts av UC avseende Rörmokarna i Falun framgår bl.a. att det finns ett antal indikationer på att bolagets ekonomi inte är att betrakta som stabil utan att bolagets ekonomi istället utgör hög risk. Att Rörmokarna i Falun samtidigt får bedömningen god kreditvärdighet hos Creditsafe innebär inte per automatik att Rörmokarna i Falun når upp till det i upphandlingen uppställda kravet på stabil ekonomisk ställning. Även av Creditsafe's intyg går att utläsa att Rörmokarna i Faluns resultat är negativt och att bolaget har förbrukat delar av det egna kapitalet. Det förhållande att Creditsafe inte fäst någon avgörande vikt vid detta utvisar endast att Creditsafe's och UC:s rapporter inte är att betrakta som motsvarande. Av Creditsafe's rapport framgår även att Rörmokarna i Faluns nyckeltal på ett allvarligt sätt understiger sådana nyckeltal som är typiska för branschen. Trots de varningssignaler som finns beträffande Rörmokarna i Faluns ekonomi väljer Creditsafe att ge omdömet god kreditvärdighet. Detta talar också för att bolagets kreditupplysningar inte är jämförbara. Det går således inte att rakt av översätta de olika riskklassificeringarna de olika kreditinstituten gör sinsemellan och därigenom komma fram till att de motsvarar varandra. Creditsafe redogör inte heller för vilka risker som man fäst vikt vid i sin rapport. Det förhållande att resultat- och balansrapporten getts in först i samband med ansökan om överprövning och inte fogats till anbudet innebär att det, med beaktande av likabehandlingsprincipen, saknas möjlighet att beakta detta underlag. Att uppställda krav är uppfyllda ska styrkas redan i samband med avgivande av anbud. Säterbostäder har agerat helt i enlighet med LOU och de upphandlingsrättsliga principerna i övrigt vid sitt beslut att diskvalificera Rörmokarna i Falun.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för rättens prövning

Förvaltningsrätten har att pröva om det på grundval av vad Rörmokarna i Falun anfört är visat att Säterbostäder brutit mot någon av de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna eller någon annan bestämmelse i LOU

och att detta har medfört att Rörmokarna i Falun lidit eller kan komma att lida skada (se 20 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (se 4 kap. 1 § LOU).

Upphandlingsdokumenten

Av de administrativa föreskrifterna punkt AFB.52 framgår bl.a. följande.

AFB.52 Prövning av anbudsgivarens lämplighet

Krav på ekonomisk kapacitet.

Anbudsgivaren skall ha en stabil ekonomisk ställning. Anbudsgivaren skall därmed ha värdering hos Upplysningscentralens företagsupplysning (UC) med minst riskklass 3 (tre), eller motsvarande.

Anbudsgivaren visar att kravet är uppfyllt genom att med anbudet inge intyg från bank- eller kreditupplysningsföretag, ej äldre än 4 (fyra) månader räknat från sista anbudsdag.

Förvaltningsrättens bedömning

I upphandlingen har ställts krav på att anbudsgivaren ska ha en stabil ekonomisk ställning vilket kan visas genom minst riskklass 3, ”normal risk”, hos UC eller motsvarande. Enligt förvaltningsrättens mening har kravet ett adekvat samband med upphandlingsföremålet, att ställa krav på en stabil ekonomisk ställning och en normal risk i kreditvärde får anses proportionerligt.

Förvaltningsrätten konstaterar att det i målet framgår att Rörmokarna i Falun har kreditvärde 68 av 100, ”god kreditvärdighet”, hos Creditsafe samt riskklass 2, ”hög risk”, hos UC. I målet är ostridigt att Rörmokarna i Falun inte har riskklass 3 hos UC. En möjlighet för Rörmokarna i Falun att till förvaltningsrätten komplettera sitt anbud för att visa sin ekonomiska kapacitet strider mot likabehandlingsprincipen då en sådan handling skulle ha ingivits med anbudet. Förvaltningsrätten har således att bedöma om Rörmokarna i Falun ska anses uppfylla kravet på ekonomisk kapacitet genom ingivandet av ett intyg från Creditsafe.

I målet finns utdrag avseende Rörmokarna i Falun från Creditsafe och UC. Det är kreditvärderingen i samband med anbudstidens utgång som är relevant. Av utdrag från kreditupplysningsföretagen framgår dock även historiska uppgifter som kan vara relevanta för bedömningen av ett bolags ekonomiska ställning. Av Creditsafe's intyg avseende Rörmokarna i Falun framgår bl.a. att det inte finns några betalningsanmärkningar eller något skuldsaldo hos Kronofogden, att det senaste bokslutet var negativt och att viss del av det egna kapitalet har förbrukats samt att bolagets nyckeltal understiger de nyckeltal som är typiska för branschen. Det framgår dock inte av Creditsafe's intyg vilken riskbedömningen som har gjorts för att komma fram till kreditvärde 68 vilket enligt Creditsafe uppgår till "god kreditvärdighet". UC har i sitt intyg bl.a. en bokslutsanalys där de indikatorer som är av vikt för bedömningen av Rörmokarna i Faluns kreditvärdighet framgår och observerar läsaren på eventuella avvikelser såsom att årsredovisningen för Rörmokarna i Falun inte är reviderad av revisor. Detta talar enligt förvaltningsrättens mening för att Creditsafe's och UC:s kreditvärderingar inte kan jämföras. Vad som framkommit i det PM som Creditsafe upprättat ändrar inte denna bedömning.

Den information som går att utläsa av Creditsafe's intyg samt att Rörmokarna i Falun inte på något annat sätt genom sitt anbud har visat att de har en stabil ekonomisk ställning medför enligt förvaltningsrättens mening att Säterbostäder har haft fog för sitt beslut att diskvalificera Rörmokarna i Faluns anbud med hänvisning till att de inte har uppfyllt kravet i AFB.52. Skäl för ingripande enligt LOU föreligger därmed inte. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-05).

Lennart Andersson
rådman



Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.